

D ů v o d y:

Odvolací soud, osvojiv si zjištění soudu procesního (§ 498 c. ř. s.), vyslovil právní názor, že jsou sice splněny všechny podmínky započtení ve smyslu §§ 1438 a 1439 obč. zák., že by tudíž započtení bylo možné, avšak že jest nepřípustné podle ustanovení § 20 konk. ř. a § 1439 obč. zák., poněvadž se žalobkyně jako úpadková věřitelka stala dlužnicí úpadkové podstaty teprve po vyhlášení úpadku, ježto útraty, přisouzené žalované úpadkové podstatě proti žalobkyni, vznikly teprve za úpadku. Tomuto právnímu názoru nelze přisvědčiti, neboť § 20 konk. ř. není v tomto případě na překážku započtení. Prvá věta prvního odstavce § 20 konk. ř. mluví o úpadkovém věřiteli, který se teprve po vyhlášení úpadku stal dlužníkem úpadkové podstaty. Má tedy na zřeteli věřitele, který měl již před vyhlášením úpadku pohledávku za úpadcem a uvalením úpadku se stal úpadkovým věřitelem (§ 102 konk. ř.). Pohledávky úpadkových věřitelů z doby před vyhlášením úpadku nemohou býti tedy započítány na pohledávky úpadkové podstaty, které vzešly teprve po vyhlášení úpadku. Naproti tomu není závady, by nebyly započtením vyrovnány pohledávky věřitele za úpadkovou podstatou s pohledávkami podstaty, jsou-li jinak splněny obecné podmínky (§§ 1438 a 1439 obč. zák.). Útratové pohledávky, o něž jde, jsou pohledávkami jednak žalobkyně za podstatou, jednak podstaty za žalobkyni, neboť byly přiznány rozsudky úpadkové podstatě, pokud se týče proti ní (§ 46 čís. 2 a 112 (2) konk. ř.). Že jsou splněny předpoklady §§ 1438 a 1439 obč. zák., dovodil správně již soud procesní a přiznává to i soud odvolací. Žalobkyně však také výslovně uplatnila započtení, když ne jinak, tedy nepochybně a nejpozději touto žalobou. Tím, že neodpočetla útratovou pohledávku úpadkové podstaty od své pohledávky, přihlášené k rozdělovacímu řízení, nepozbyla práva k napotomnímu započtení. Nejvyšší soud obíral se podrobně právními otázkami sem spadajícími v obdobném případě; příslušné rozhodnutí jest uveřejněno pod čís. 7322 sb. n. s. a stačí k němu poukázat. Jen tolik jest ještě dodati, že jest lhostejno, skládá-li se úpadková podstata ze dvou podstat, neboť i zvláštní podstata jest součástí úpadkového jmění a význam její záleží jen v tom, že dojde z ní určitý okruh věřitelů přednostního uspokojení. Případné přebytky plynou však zase do podstaty společné (§ 48 (2) úp. ř.). Zanikla tedy exekucí vymáhaná pohledávka úpadkové podstaty po vzniku exekučního titulu započtením na větší pohledávku žalobkyně a jest žaloba podle § 35 ex. ř. odůvodněna.

Čís. 9055.

Úmluva, jíž se kdo zavázal zaplatiti peněžitou úplatu jako příspěvek k založení nové existence trafikantu, vzdá-li se příjemce slibu licence a dostane-li ji slibovatel, neodporuje dobrým mravům.

(Rozh. ze dne 25. června 1929, Rv I 13/29.)

Žalobce domáhal se na žalovaném zaplacení peníze, jež slíbil žalovaný zaplatiti žalobci, vzdá-li se žalobce trafikantské koncese a dostane-li ji žalovaný. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Po právní stránce (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) jest věc posouditi podle zjištění, podle něhož došlo mezi stranami k úmluvě, jíž slíbil žalovaný žalobci mimo převzetí některých dluhů zaplatiti 9.000 Kč jako dobrovolný příspěvek k založení nové existence, vzdá-li se žalobce licence a dostane-li ji žalovaný, což se obě splnilo. Nešlo o prodej licence ani o darovací slib. Žalovanému šlo o to, by nabytí licence úředním přidělem, nikoli smlouvou se žalobcem, jenž nemohl vůbec nakládati svým oprávněním ve prospěch určité třetí osoby. Možnost nabytí licence byla především podmíněna uprázdněním, této možnosti nabytí žalovaný tím, že se žalobce zavázal vzdáti se licence a také se jí vzdal. Žalobce pozbyl tím dosavadní své výdělečné činnosti jako pramene výživy, kteréž újmě odpovídala na straně žalovaného možnost nabytí uprázdněné licence a tím pramene výdělku. Újma vzniklá žalobci vzdáním se licence měla být vyrovnána peněžitým plněním se strany žalovaného, ovšem jen v případě, že uprázdněná licence bude mu přiřknuta. Bylo proto jeho smluvní plnění závislé na uvedené skutečnosti, předem nejisté, že dostane se mu oprávnění po žalobci úředním přidělem. Nešlo o nic nedovoleného, neboť na straně žalobcově šlo o možnost nabytí jiné, příhodnější možnosti výživy, na straně žalovaného pak jen o možnost nabytí příležitosti k výdělku. Nezáleží na tom, že žalobce neměl možnosti býti žalovanému nápomocen při propůjčení licence, postačí, že poskytl mu možnost k tomu tím, že se jí sám vzdal. Nešlo o obcházení zákona, neboť úmluvou stran nebylo ani dotčeno právo úřadu propůjčiti licenci komukoliv, koho uznal za vhodného nástupce žalobcova. Nelze proto v úmluvě stran hledati nic nemravného, což by vylučovalo žalovatelnost smluvené částky náhradní, neboť šlo jen o náhradu toho, že žalobce vzdal se hmotné výhody a zjednal žalovanému možnost nabytí téže výhody, a žalovaný výhody té skutečně dosáhl dovořeným, pravidelným způsobem, propůjčením jí na základě soutěže.

Čís. 9056.

Žalobou podle § 36 čís. 1 ex. ř. nelze se domáhati zrušení exekuce k vydobytí příspěvků k okresní nemocenské pokladně z důvodu, že žalobce nedostal platební rozkazy o pojišťovacích příspěvcích.

Soud musí povolití exekuci k vydobytí nedoplatku příspěvků okresní nemocenské pojišťovny na základě vykonatelného platebního výměru, k němuž nemocenská pokladna připojila doložku o vykonatelnosti, aniž by směl soud uvažovati o tom, zda doložka o vykonatelnosti odpovídá pravdě, a to ani předurčujícím způsobem ve sporu o nepřípustnost exekuce.

(Rozh. ze dne 25. června 1928, Rv I 26/29.)